

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Megilat Ta'anit

Avraham Segal <mi-Ḳraḳo>

[Ḳenigsberg], [1858?]

רשע מינש קרפ

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12381)

עשאוהו יום טוב: בעשרים וחמניא ביה אינטול אנטיזכס מלכא
 מן ירושלים מפני שהיה מצר לבני ירושלים ובא להחריב את
 ירושלים ולהחריב את כל היהודים ולא היו ישראל יכולין לצאת
 ולבא בזום אלא בלילה ושמע שמועות רעות והלך לו ונפל במקומו
 ואותו היום שנמלואו משם עשאוהו י"ט: סלק פרק אחר עשר

פרק שנים עשר

אדר בחמני ותשעה באדר [א] יום תרועת מיטרא [ב] ואם
 התריעו בראשון למה התריעו בשני אלא ראשון משנה
 זו ושני משנה אחרת, ולא כל הכתוב במגילה הזאת ראשון הוא
 ראשון שני הוא שני שלישי הוא שלישי אלא תפסו להם חודש
 ראשון וכל שיש בו: בחרין עשר בי' יום טוריינום שתפס את
 [ג] לוליינום ואת פפוס אחיו [ד] בלודקיא אמר אם מעמו של
 חנני מישאל ועזרי' אתם יבוא אלקיב' ויציל אתכם כדרך שהציל
 לחנני מו"ע מיד נבוכדנצר אמרו לו חמו"ע צדיקי' כשרין היו
 ונ"נ מלך הגוף ה' וראוי לעשות גם על זה אהה מלך רשע
 אהה ואין ראוי לעשות גם על יודך ואנו חייביך מיתה ואם אין
 אהה הורגינו הרבה הורגים יש למקום הרבה דובים הרבה אריות
 הרב' נחשים הרבה עקרבים שיפגעו בנו [ה] ואם אהה הורגינו
 עתיד הקב"ה לתבוע רמנו מידך אמרו לא נסע משם עד שבא'
 עליו

פי' מהר"א

[א] יום תרועת ונטרא. לירד ונטר צוננו: [ב] ואם התריעו
 בראשון למה התריעו צנ'. למה צ' פעמיים קס"ד שהיו ונתריעין
 שני פעמים על שנה זו ונטני לז על שנה אחת אלא ראשון ונטנס
 זו ונטני ונטנס אחת לכן חזר ולא כל סכתו צונגילה הזאת ראשון
 הוא ראשון כו' ללא היו ונתריעין שני פעמים על ענין אחת על
 שנה זו אלא השני' על שנה אחת' ואל' כ' אין טייך לוונר צנס ראשון
 ושני אלא תפסו להם חודש ראשון וכל שיש צנ'. דסיינו אלס סינס
 שנס ונטוצת ח' ראשון ונטנס זו פי' אדר ראשון ונטנ' זו ושני
 זו אדר שני ונטנס אחת: [ג] את לוליינום ואת פפוס אחיו. פתש"י
 לדיקיס גמוריס סיו: [ד] בלודקיא. סיס לוד וסיינו לראמיקן צכל
 דוכתא סרוגי לוד אין כל צרי' יכולה לעמוד צונחילתן צגן עדן
 וי"א שנהרגו על צחו של ונלך שנמלאת סרוג' ואננו סיסודי' סרגו'
 וענודו אלו ופדו את יסכאל ואננו אנו סרגנו' וסרגו' סנלך לאלגו
 צלצד עכ"ל רש"י: [ה] ואם אהה הורגינו. סס גכיס סני אלא לז

עליו [ו] דיופלה של חומי ופצעו את מוחו בגזירין [ז] ובבקעה:
 בתליסר ב' יום נקנור אמרו נקנור אחד מאפרכי של מלכי יוונים
 ה' עובר לאכסנדריא שבכל יום ויום ה' מניף ידו כנגד ירושלים וכנגד
 בית המקדש ומחרף ומגדף ומנעץ ואומר מתי יפלו בידי ואהרום
 את המגדל הזה וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום נכנכו
 לחיילות שלו והיו הורגין עד שהגיעו לקרוכין שלו וחתכו את
 ראשו וקצו בהונות ידיו ורגליו ותלאוהו נגד ירושלים וכתבו מלמטה
 הפה שדבר כגאווה וידים שהיו מניפות נגד יהודה וירושלי ועל
 ב"ה נקמה זו תעשה בהם וכאוחו היום שעשו לו כך עשאוהו י"ט:
בארבעה עשר ביה ובחמשה עשר ביה ימי פוריא אינון דלא
 למספד ימים שנעשו בהם ניסים לישראל על ידי

מרדכי ואסתר ועשאום ימים טובים. אמר רבי יהושע בן קרחה
 מיום שמת משה לא עמד נביא וחידש מצות לישראל חוץ
 ממצות פורים [ח] אלא שנאולת מצרים נוהגת ז' ימים וגאולת
 מרדכי ואסתר אינה נוהגת אלא יום אחד [ט] ד"א ומה גאולת
 מצרים שלא נגזרה גזירה אלא על הזכרים גאולת מרדכי ואסתר
 שנגזר גזירה על הזכרים ועל הנקיבות מנער ועד זקן טף ונשים
 ביום אחד עא"כו שאנו חייבין לעשו אותם י"ט בכל שנה ושנה:
 בשיתא עשר ביה שרין למבני שור ירושלים דלא למספד מפני
 שסתרוהו אויבים וכשהתחילו לבנותו אותה היום עשאוהו י"ט ששמח'
 היא לפני המקום שירושלים נבנית שנא' כה אמר ה' שבתו אל
 ציון ושכנתו בחוק ירושלים ונקראה ירושלים עיר האמ' הר ה'
 צבאות הר הקודש ואומר (זכריה ח) שבתו לירושלים ברחמים ביתי
 יבנה בה נאם ה' וגו' ואומר (יסעיס נוס) הוא יבנה עירי וגלותי
 ישלח לא במחיר ולא בשוחד אמר ה' צבאות: בשבעה עשר ביה
 קמו עממיה על פליטות כפריא במדינות בליקות ובית זבדאי והיה
 פורקן לבית ישראל שכשירד ינאי המלך להרוג את החכמים
 ברחו מלפניו והלכו להם לסוריא ושרו במדינו' קוסליקום ונכנסו
 האויבים

פ' מדר"א

מסכנו סקצ"ה צידך אלף טעתי לספרע דמינו נידך לעפי"כ סכנו
 וכו': [ו] דיופלה של רוני. מפרט"י סני סריס וכן מטרפולין כל
 מלכיס לסון סריס: [ז] וצנקעת. זה עלים גדול': [ח] אלף סגולת
 מלכיס נוהגת שצעה. לעפי"י שמידטו אותו לעפי"כ יש חילוק צינו
 וצין גאולת מלכיס שזה נוהגת שצעה וזה נוהגת יום אחד: [ט] ד"א
 ומס גאולת מלכיס וכו'. כלומר אלף מדטו [ק] מגאולת מלכיס למדו

האויבים עליהם שבאוחז סקים וצמו עליהם להרגם והוענו בהם
 ונע גדולה והכו בהם מכה רבה והשאירו בהם פליטה והלכו
 להם לבית זבדה וישבו שם עד שחשכה ברחו משם. ר' יהודא
 אומר סוס קשור היה להם וכל מי שהוא רואה אותו כסרומה
 שאין שם יהודי וישבו להם עם שחשכה וברחו להם זבאוחז
 היום שברחו משם עשאוהו י"ט: רבי חידקא אומר זום שבקשו
 אויבים להרוג חכמי ישראל עלה הים והשחת שליש בישוב: בעשרים
 ביה צמאו עמא למטרא גתה להן מפני שהיה רעבון ובצורת
 בא"י ג' שנים זו אחר זו והתפללו ולא ירדו גשמים וכין שראו
 שיצא רוב אדר ולא ירדו גשמים הלכו להם אצל חוני המעגל
 אמרו לו התפלל שירד גשמים אמר להם [ו] צאו והכניסו תנורי
 פסחים בשבילי שלא ימקו התפלל ולא ירדו גשמים [יא] עג
 עוגה ועמד בחוכה כדרך שעשה חבוקק שנאמר על משמרת
 אעמדה ואחיצבה על מצור ואצפת לראות מה נדבה בי ומה
 אשוב על תזכחת אמר רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני
 כבן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאינו זו מכאן עד
 שתרחם עלי בניך התחילו הגשמים יורדן טיפין טיפין אמרו לו
 (רבש"ע) ראינוך ולא נמות כסבורין אנו לומר אין הגשמים הללו
 אלא להחור שביעתך אמר להם בני אל תמותו אמר רבש"ע
 לא כך שאלתי אלא גשמי בורות שחין ומערות התחילו הגשמים
 יורדן כמלא פי חביות ושערו חכמים טפה אחת לוג אמרו לו
 ראינוך ולא נמות כסבורין אנו לומר אין הגשמים הללו באים
 אלא להחריב את העולם כולו אמר להם בני אל תמותו אמר
 רבש"ע לא כך שאלתי אלא גשמי הצון וברכה ורבה ירדו כחנקן
 חם חשי חשמים: וזאמנן יה זאמ חזיים זא חזיים ויה ערזא
 זחור זאמ זחור חזיים חזיים: **פ"י מהר"א**
 ק"ר לעשותו י"ע: [ו] לאו זכניסו תנורי פסחי. טסס צחליות וסל
 חרס ומטללין אותם סלס ינוקו טגטניים וצירוסלני סול ע"ז סדס
 חמרס עדכ פסחים סוס גס חזכ סס עיקר סתפלה סיס סירדו
 גטניים צעונתן וכך סיס טס צסדיס וסתפלל ולס ירדו גטניים ח"ר
 יוספ זי סל צוק סלס צל צענוס: [יא] עג עוג' ספס צור עגול
 בני עוגס ססיס עגולס: [יב] חזנר. לו רצס"ע סלעווד ולס ננות.
 סס 79 כ"ג גרס: חזכר לר תלמודו כ' בלענוך. ולס ננות וסכס"י
 כרסס חוסך ולס ננות צניחות ססתל סלס ננות צרעז גפסי עלית
 סגטמים עכ"ל וס"כ זכרס: סכרס סכס"ג חזכר. לו ססס כנו
 צסמוך וזו"מ יס ליקס גרס' סלנו סלענו. לסונ סועגל זס רכך

עד שעלו ישראל מירושלים להר הבית מפני רוב הגשמים אמרו
 לו כשם שהתפלל עליהם שירדו כך התפלל עליהם שלא ירדו
 וילכו להם, אמר להם אין מתפללין על רוב הגשמים אלא לכו
 והביאו לי פר הודיות הלכו והביאו לו פר הודיות סמך שתי
 ידיו עליו והתפלל ואמר רבש"ע ראה עמך ישראל ונחלתך אשר
 הוצאת בכחך חגרוך ובורעך הנטויה שאין יכולין לעמוד לא ברוב
 כעסך ולא ברוב טובך כעסת עליהם אין יכולין לעמוד השפעת
 עליהם טובך אין יכולין לעמוד יה"ר מלפניך שיהא הוח, מד
 נשבת הרוח ונתפורו העבים זורחה החמה ונתנגבה הארץ וצאו
 הכל לשדה וראו את המדבר שהוא מלא כמהין ופטריות, שלח
 לו שמעון בן שטח אלמלא חוני המעגל אתה גזרתי עליך נדוי
 [יב] אלו היה שנים כשני אליהו [יד] לא נמצא שם שמים
 מתחלל על ירך אבל מה אעשה שאתה מתחטא לפני המקום
 בבן שהוא [טו] מתחטא על אביו ועושה לו רצונו אוסר לו הביא
 לי חמין והביא לו הביא לו צונן והביא לו תן לי אגוזים ונתן
 לו תן לי רמוני ונתן לו תן לי אפרסקין ונתן לו עליך הכתוב
 אומר (נשלי כח) ישמח אביך ואמר וחגל וולדתך ואותו היום
 עשאוהו י"ט, לפי שאין הגשמים יורדן אלא בזכותן של ישראל
 שנא'

פי' מהר"א

צקסה לאל טיראו אותו לחוני המעגל ולא ימותו [ג] אלו היו
 שנים כשני אליהו. גזירת עניית גשמים ונשתח של גשמים צידו
 של אליהו: [יד] לא ננלא ש"ס ונתחלל. צתני' סאלי' נשבע תי' ה'
 חס יסי' סגני' סאלס על ונער כי חס לפי דברי וחתה נשבע סאין
 חתה זו עד טירדו גשמים ננלא ש"ס ונתחלל על ירך דזה חו' זס
 צא לידו טצונו' הוא וסס צירושלנוי נסיים לא ננלא ונביח' חת
 סרצים לידו טילול ססס סכל סנציח חת סרצים לידו טילול ססס
 לריך נידוי וכו' וכו' לו ואין סקצ"ס ונצל גזירתו נפני גזירתו
 של לדיק חנר לו סן סקצ"ס ונצל גזירתו נפני גזירתו של לדיק
 ואין סקצ"ס ונצל גזירתו של לדי' נפני גזירתו של לדיק סצירו
 ונפני' סס צפירו' על ירושלנוי צתני' צאלנוח סקצ"ס ונצל גזירתו
 נפני גזירת סלדיק וס"כ זה ניחא לונר לך תירוץ סלס סיס טילול
 ססס חע"ס ססיס נשבע לסעני' סגסני' חעס"כ סלדיק יכול לצטל
 חותו, חצל לצטל גזירות סלדיק חסר נפני גזירת לדיק סצירו זה
 חינו דסח ססס חלי' חשצצו לסיסך וס"כ חין יצטל גזירת לדיק חסר
 נפני לדיק סצירו נאי חולנוי סאי נסאי עכ"ל: [טו] ונתחטא. חטא

שנאמ' (דברים כה) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לך בזכותך
 ובך הדבר הלוי ואומר (צדקת יצ) ונברכו בך כל משפחת
 האדמה (ובזרעך) בך בזכותך הגשמים יורדין והטלים יורדין בזכותך
 ואומר ונחתי גשמים בעהם. [טז] ומעשה שנהענו בימי שמואל
 הקטן וירדו להם גשמים קודם הנץ (ס"א חמה) כסבורין העם
 לומר ששבח של צבור הוא אמר להם אמשול לכם משל למה"ד
 לעבד שבקש פרס מרבו א"ל חנו לו ואל אשמע קולו. שוב
 שמואל הקטן גור הענייה וירדו להם גשמים אחר שקיעת
 החמה כסבורין העם לומר [יז] שבח להם א"ל הרי (הוא) [אתם]
 דומים למלך שכעס על בנו אמר לאפטרופוס שלו אל תהן
 פרנסתו [יח] עד שיבכה [יט] ויחנן לפני:

בעשרים

פי' מהר"א

חטא כלומר הוא הולך וחוטא: [טז] ונעשה שנתענו ציני שמואל
 הקטן וכו'. חסרון יש כאן ול"ל כונו שהגהתי וכן הוא בספ"ג
 דתעני', וקלת קשה הא זה נעש' לכתור דלעיל אור שעתאורו י"ט
 על שניעת התפילה של חוני הנועגל ואח"כ אור צנועס' ז' זהו סימן
 דע שלח נתן פרכסתו אלף עד שיצכה ויתחנן לפניו ואין לך ער
 גדול וזה שהיו רעבון וצלות ג' שנים ולא נענו עד שחוני הנועגל
 עג עוגה ועמד בתוכה, וי"ל דנשום זה עשו י"ט שאם לא היה
 חוני הנועגל שהתפלל עליהם היו נתי' צרעז כונו שא"י צונס' תענית
 ששלחו לו ונלשכת הגזי' יונלע אי נקי דור שלח הי' נקי ויילטתו
 בתפלתך וכן נפרש"י שם צהדיא והגשמי' אין יורדין אלף צכותן
 של ישראל פי' כשהם זוכין כו"ש אס צחוקתי תלכו ונתתי גשמיכם
 צעתם ואין לריכין אחס לצעוק וללער עלנמיכם אלף ניד אני גותן
 לכם גשמים וע"ז וייתי ראי' ונועס' שמואל הקטן שאעפ"י שנענו
 קודם הנץ חמה וסבורין היו שוקויים צהס טרס יקראו ואני חענה
 אעפ"כ ח"ל שמואל אמשול לכם משל לעצד טצקש פרס ורצו כו' וצנועס
 ז' ח"ל אמשול בנולך שכעס על צנו וכו', וכאן שלח נענו בתפילת' ג'
 שנים שנלטר עליהם חוני הנועגל כ"כ ח"כ צום נורכ שלח הי' להם
 זכות ורחמי' היו לנות צרעז ואעפ"כ עש' להם הקצ"ה נס גדול
 והגיל אחס הקצ"ה וננות לחיי' לכן צצזיל זה עשו י"ט כונו יליח
 ונלרס ושאר נסים כיוולא צו וק"ל: [יז] שצח הוא להם. שעדיין לא
 קראו ונענו: [יח] עד שיצכה. שם גרס עד שיתחנן וילטרע והיא
 היא: [יט] ויתחנן לפני. שם צגנו' וסיים ושמואל הקטן שצח של
 לצור היכא דוני אור נשיצ הרוס ונשיצ זיקא אנו' מוריד הגש' ואחא

ויטרא

בעשרים וחמניא כי' אתא בשורתא טבתא ליהודאי [כ] דלא יעידון
 מפחגמי אורייתא דלא למספד, מפני שגזרו מלכי יון על ישראל
 שלא יתעסקו בתורה ושלא ימולו את בניהם ושלא ישמרו את השבת
 ויעבדו ע"א וברית כרותה לישראל שלא ימוש ס"ת מחוכם שנא'
 (דצ"ג ל"ג) כי לא תשכח מפני זרעו ואומר (ירמ' ל"ח) אם ימוש
 החוקים האלה מלפני (ישעי' נ"ט) ואני זאת בריתי אוחם וגו' מה
 עשה יהודה בן שמוע וחביריו עמדו והלכו אצל מטרונותא אחת
 שכל גדולי רומי מצויין אצלה ונטלו עצה ממנה אמרה להם
 באו [כא] והפגינו בלילה עמדו והפגינו בלילה אי שמים לא
 אחיכם אנחנו לא בני אב אחד אנחנו לא בני אם אחת אנחנו
 מה נשתנינו מכל אומה ולשון שאתם גזורים עלינו גזירות קשות
 ולא זוו משם עד שהתירו להם שלש מצות להמול את בניהם
 ולעסוק בתורה ולשמור את יום השבת ושלא יעבדו לע"א. אותו
 היום שהתירו להם ג' מצות הללו עשאוהו יום טוב: לכן כל
 אינש דאיתי עלוהי מן קדמת יאסר [כב] בצלו כיצד יחיד
 שקיבל עליו תענית להיות מתענה בשני ובחמישי הרי זה מתענה
 ומשלי' פגעו בו ימים טובים אלו הכתובין במגילת תענית הרי
 זה מפסיק. זה הכלל כל שנדרו קודם גזירתינו הדיחה גזירתינו
 מפני נדרו ואם גזירתינו קודם נדרו ידחה נדרו מפני גזירתנו.
 ואין בין אדר ראשון לאדר השני אלא קריאת מגילה ושלוח
 מתנות לאביונים ר"ש בן גמליאל אומר כל מצו' שנוהגת באדר
 ראשון אינה נוהגת באדר שני חוץ מן ההספד ותענית שנוהגת
 זה כזה, וכותבין בשטר אדר ראשון אלא שכותבין תניין רבי
 יוסי אומר אין כותבין אלא תניין ר' יהודא אומר אדר השני
 נכתב. ומי כתב מגילת תענית סיעתו של ר' אליעזר בן חנני'
 בן חזקי' בן גוריון כתבו מגילת תענית ולמה כתבוה מפני שאין למודין
 בצרות ואין הצרות מצויות לבוא עליהם אבל בזמן הזה שהם
 למודים בצרות והצרות באות עליהם אם היו כל הימים דיו וכל
 האגמים

פי' מהר"א

מייטרא: [כ] דלא יעידון. שלא יסו לריכין ליצטל ונת"ת סגזר עליהם
 שלא יעסקו בתורה: [כא] ספגינו צליה. לעקו כך ונתרגמו צהלים
 כל לשון שועה ולעקס לשון פגיגה: [כב] צללו. ללותא, איכא דאמרי
 לשון נדר שקבל עליו להשתנות כמו סרימותי ידי אל ס' דנתרגמיין
 סרינת צללו ידי וסין ר' מודה עכ"ל רש"י:

בתשעה

האגמים קולמסים וכל בני אדם לבלרין אינם מספיקים לכתוב
הצרות הבאות עליהם בכל שנה ושנה. ד"א אן שוטה נפגע
ולא בשר המת מרגיש באזמל:

סליק פרק שנים עשר

מאמר האחרון

ואלו הימים שמתענין בהם מן התורה וכל המתענה בהם לא
יאכל ולא ישחה עד הערב. בא' בניסן מתו בניו של אהרן.
בי' בו מתה מרים הנביאה ונסתם הבאר. בכ"ו בו מת יהושע בן
נון. בי' באייר מת עלי הכהן ושני בניו ונשבה ארון הברית.
בכ"ט בו מת שמואל הנביא וספרו לו כל ישראל. בעשרים
ושלשה בסיון בטלו הביכורים מלעלות לירושלים בימי ירבעם
בן נבט. בכ"ה בו נהרג רשב"ג. ור' ישמעאל בן אלישע ור'
חנניא סגן הכהנים. בעשרים ושבעה בו נשרף ר"ח בן הרדיון
וס"ת עמו. בי"ז בחמוז נשתכרו הלוחות ובטל התמיד ושרף
אפוסטומוס את התורה והעמיד צלם בהיכל. בא' באב מת
אהרן כה"ג. בט' באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ
וחרב הבית כראשונה ובשני' ונלכדה ביתר ונחרשה העיר.
בי"ח בו כבה נר המערבי בימי אחז. בי"ז (ס"א צצצעה צלול)
מתו מוציאי דיבת הארץ רעה במגפה. בג' בתשרי נהרג גדלי'
בן אחיקום בן שפן והיהודים אשר היו עמו במצפה. כה' בו
מתו עשרים אנשים מישראל ונחבש ר' עקיבא בן יוסף בבית
האסורין ומת. בשבעה (ס"א צצצעה) בו נגזר על אבותינו שימותו
בחרב וברעב מפני מעשה העגל (ס"א צצצעה צו ונתו עושי העגל*).
בששי במרחשון עורו את עיני צדקיהו מלך יהודה ושחטו בניו
לעיניו. בשבעה בכסליו שרף יהויקים את המגילה שכתב ברוך
בן נרי' מפי ירמיה. בח' בטבת נכתבה התורה יונת בימי תלמי
המלך והחושך בא לעולם שלשת ימים. [א] בחשעה בו לא
כתבו רבותינו על מה. בעשרה בו סמך מלך בבל את ידו על
ירושלים

פי' מהר"א

[א] צצצעה צצצת לא כתבו רבותינו על וס. וצכל צו ונסיים ונתל'
סקוד צו ציוס ונת עזרא סכסן ונחני' צן חכלי', וצספר קצלת
סרצ"ד כתצ ר' סמואל סלוי נגיד סיה קרוצ לונלכות צלדוס וכ
רצרי

* צד"א סגי' צצצעה צו נגזר על אבותינו סרצ ורעב, צעצעה צו נחכטר תעשה העגל.